

Universitätsbibliothek Paderborn

**De contritionis veritate aureum opus Fratris Joa[n]nis
Viualdi de Monte regali. ordinis fratrum predicatoru[m]
sacre pagine professoris**

Vivaldus, Joannes Ludovicus

[Augsburg], 1518

VD16 V 1772

De seraphica peccatrice maria magdalena q[...] rememora[n]s se g[...]uia
com[m]isisse dolore cordis expauit. Dei[n]de fracta in lachrymas
miranda[m] egit p[...]nias. Et plura tangunt[ur] q[ue] ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-30734

mo dulcū mētē recepit sanā. Hec hīro. Aug. quoq; lde tenet. Jō. xlviij. q. lliij.
ca. Nabuchodo. dt sic. Nabuchodonosor pñiam meruit fruēnosaz. Nōne post Quār na
lñuēras īmpterates flagellat⁹ penituit: ⁊ regnū qđ p̄diderat rursus accepit. buchodo
Pharao aut̄ in ips⁹ est flagellis durlor effect⁹ ⁊ periret. Hic mihi rōnē reddat nosor sal
qđ dñlñū q̄siliū nñmū alte saplēti corde dijudicat. Eur medicamētū vnt⁹ me/ uatus est
dcl̄ manu pfectū alij ad interitū alij valuerit ad salutē. Nisi qr ch̄l̄ bon⁹ odor et quare
sum⁹: alij est odor vite in vltā: alij est odor mori⁹ in mortē. Quārū ad natu⁹ Pharao
rā ambo hoies erāt. q̄sru ad dignitatē ambo reges. q̄sru ad cāz ambo captiuū damnat-
dei p̄l̄z possidebat. q̄sru ad penā abo flagell⁹ elemēter admonitri. Quid ḡ fines
cop fecit eē diuersos. Nisi qr vn⁹ dei manū sentiēs in recordarōe p̄pē inīqtat⁹
igemuit. Ut libero ḥ del misericordissimā p̄tratē pugnauit arbitrio. Hec au
gu. Et parit̄ scr̄ptura sacra tenet i fauore salutē Nabuc̄ho. Nā t̄minat historiā
el⁹ i vera cōfessiōe/hūllitate/pñia/ac sui recognitōe. Jō saluat⁹ est. Hec de tr̄
bus regib⁹: magnis pctōrib⁹: s̄z penitētib⁹: v̄delicit dauid̄ ezechia ⁊ nabuc̄ho
donosor. p recreatione peccatricis anime vītra sufficiat.

De seraphica peccatrice maria magdalena qđ rememorās se ḡula cōmississe
dolore cordis expauit. deinde fracta in lachrymas mirandā egit pñiaz. Et plu
ra tangunt qđ excitant pctōrē ad spem īmperādi fiduciā.

Ost̄ch. dīctim⁹ de trib⁹ regib⁹ qđ p̄ recognitionē sui mirabilit̄ saluari sunt:
p̄ Dignū estyt de seraphica ac nobillissima magdalena qđ tot̄ mō exēplū
pn̄ie data ē. aliq sublūgam⁹. Q̄r i ſpa rememorās inīqtates suas inge
muit ad dñm ac subito flauit spūs ei⁹ ⁊ fluxerūt aque in abūdāta ⁊ corrētes i
undauerūt. Hec igit̄ ſeipam vero cordis examē recognoscet dignā penitudinē
inīctauit arct⁹ ad tantā sublimitatē grē p̄p̄ excellētā p̄tritōis ſui puenit̄: yr
in eterna ḡlia ſup cūttas angeloz cohorteſ: cherubin ac ſeraphin post purissimā
vgl̄ne collocari meruerit. Sed videam⁹ qđ arte aut ſindustria ad id puenet
rit. paucis accipe. Nā ſpa poſt variōs lapsus hūane fragilitat̄ rememorās se
ḡula cōmississe vehemēt ingemuit ac dolore cordis expauit. Deinde cogitās ⁊
q̄ta ḡlia lapsa fuerit valde de se erubuit. Jō q̄ſi egra ad medicū salutē cucur̄
rit. Ibiq; effusis crinib⁹ flexis genib⁹: deiectis lūnib⁹: ſacros pedes ch̄l̄ artis
ſtringes cōplexib⁹: eos lachrymaz imbr̄ib⁹ lauit. Atq; in hūc modū ſe totaliter
indignā oſtēdens poſt tergū dñi ieuſi ſuffuſuſ pudore ac merore vultū tenebat
ſicq; tota trist⁹ voce lugubris miaſ a dño p̄cabat. Lui tādē p̄ redēptōe ſuoq; fa
cinoꝝ/nō auꝝ/nō argētū/nō lapides p̄ciosos/nō ceta bōa fallacia: ſz m̄lto po
rt⁹ de irimis viſcerib⁹ lōga ſuſpiria trahēs ac q̄ ſalutariſb⁹ intra ſe ſuccēſa ſin⁹
gultib⁹: amaros fler⁹ veros gemit⁹/pſa lamenta ac dulces lachrymas obtulit
ſicq; felleos hūores pctōr⁹: a ſtomacho lāguēt̄ aie euomere digna fuit. Igit̄ i
va penitudine ſic accēſa: exarſte in ch̄l̄ amore. At ſubito mererit ⁊ adultera:
arrogās ⁊ ſupba: effecta eft hūillo: ac honestior vgl̄nib⁹. Tāta qđ p̄pe abūdātia
lachrymaz ex vehemētia p̄tritōis: ab oclis ei⁹ fluxit vt lauari potuerit pedes
vn⁹ hois ch̄l̄ nudis pedib⁹ incedēt̄. O felices gemit⁹ p̄ q̄s pctōr⁹ inēdia: ex-
tingunt. ſz mag⁹ o felices lachryme ſeraphice peccatric⁹ qđ ad tergēdū ſordes:
rot⁹ inīqtat⁹: p̄tutē ſaci habuere baptiſmat⁹. Hinc moral doctor Grego. huſ
ſus ſcriſſime peccatric⁹ p̄uilegiata cōuerſione p̄tratā in omelia eiusdē dt ſic.
Logit̄ mihi de marie pñia flere mag⁹ liber q̄ alij dīcere. Lui em vel ſa/
xē ſect⁹ ille hui⁹ peccatrice lachryme ad exēplū penitētī nō emolliat̄. Lōſi
dorauit nā qđ fecit ⁊ noluit moderari qđ faceret. Sup cōluātes igressa eſt
nō luſta venit: iter epulas lachrymas obtulit. Discite qđ dolore ardet qđ flere in
ter epulas nō erubescit. Sed ecce qđ turpitudinis ſue maculas asperit lauāda
ad fontē mīſodie cucurrit: cōluātes nō erubuit. Nā qr ſemel ſpam gūſt erube
ſiebat inēt: nihil eſſe credidit qđ verecūdaret ſoris. Hec Gre. Etia p̄ doctor⁹

b. f.

De penitentia marie

Hieronym⁹ ostendit q̄ta fuerit efficacia p̄ficiōis ac p̄e lachrymaz hui⁹ felicissime p̄cātric⁹ scribēs ad furiā in ep̄la q̄ incipit. Obscuras litteras et sup̄lē dep̄ car⁹. Ita dīcēs. Meretrix illa in euāgelio baptizata lachrymis suis. Et crine q̄ mītos an decepat pedes dñi terges saluata est. Nō habuit crispates mitras nec stridētes calceolos: nec orbes stilbū fuliginatos. Quāto ei fedior tāto pulcror fuit. Hec hiero. Excellētā q̄z fidei eiusdē p̄cātric⁹: vigiliatā: sollicitudinez dilectorēz ac viuacitate ardētissime charitatē describit hiero. i ep̄la. ad p̄ncipia in expōe illi⁹ psal. Eructauit cor meū. Ep̄la ictipit. Sclo me p̄ncipia in chō fēlia. vbi extollit ac magnificat mariā magda. sup̄ oēs ap̄los sic dīcēs. Sacerdotes et tudei crucifigūt filiū dei: et maria magdalene plorat ad crucē: vnguenta parat: q̄rit i tumulo: horruanū interrogat: dñm recognoscit: p̄git ad ap̄los: regnū nūciat: illi dubitat: ista p̄fidit. Tere p̄irg⁹: ve turris cādor⁹ et libani q̄ resp̄cit faciē dāmasci sāguinē v̄z saluator⁹ ad sacci p̄niaz puocatē. hec hiero. La ceo tubas sp̄ūsteti augustinū et amb. ac cetera ecclie chō lūlnaria: q̄ nō solū ve hemeritā p̄ficiōis abūdātā lachrymaz: mirādā p̄niaz: tāte p̄cātric⁹ stupēr: sed app̄t excellētā suoz charismatū. nūc laudib⁹ p̄phetis: nūc āgelic⁹ p̄tutib⁹: nūc p̄o aplis p̄usileḡis illā asserūt bñmeritā. Illustris q̄z frācīsc⁹ petrarcha vir tā in diuinis scriptur⁹ q̄ sectarib⁹ litterer eruditissim⁹. Rhetor q̄z et p̄hs ac poeta celeberrim⁹ fuit. Hic p̄ oē ips⁹ vltre sue mariā magdalena mira reuarentia coluit dīcēs: dignū esse p̄tōrē ad p̄cātric⁹ recurrere. Lūt⁹ meritissima gesta ut correc̄ti⁹ imitari posset: suo exēplo vīta solitaria aggressus est. In q̄ usq; ad mortē tam in orōnib⁹ q̄ meditatiōib⁹ atq; acerrimis sacraz litterap studijs p̄seuerauit. Et sic relatu digno p̄cipere potui i heremitorio suo agri putauini obiit in dño. Ut oīm p̄culdublo suo tpe dectissim⁹ ac doctissim⁹. M̄la q̄z volumia memoratu dignissima stilo elegātissimo sc̄psit. q̄b⁹ nomē suū imortale poster⁹.

Amor reflēqt. q̄z tā dign⁹ vir accusat q̄ p̄lib⁹ ānis amore eufusdā adolescētule fue ad q̄t et q̄ rit cap⁹: quā ip̄e laurā nomiat q̄ p̄l⁹ loreta dicebat. Pro cui⁹ amore tā gues̄ta cogit q̄relas: flebiles voces: estuātia desideria: lamēta p̄lima: et nūc leta nunc tristia amante. nūc ad astra rapit et subito in terrā p̄sternit. d̄ extremo in extremū: a calido in frigidū: a luce i tenebras p̄trāst. Nūc maria trāsgredit nūc v̄bes discurrat. et velut impatiēs p̄fingit se nō posse accipe neq; de ip̄ossibilitate solatū: neq; ex difficultate remedii more illoz q̄ vīcia carnis furibūdo imperu sequunt quoib⁹ rū natura est ignorare iudicū: modū nescire: rōne mītrotēs carere nec allō cogitare q̄d diligūt. Hoc falsum est: et tā dign⁹ vir iniuria patif. Nā credim⁹ h̄mōi p̄bositares d̄ industria q̄rūdā machinatas de q̄b⁹ intelligis illō hierony mi in ep̄la ad furiā q̄ ait. Maloz solatū ē bonos carpere. dū p̄cāntū mītūtū dīne purat culpā minūt delictoz: s̄z tū ignis stipule cito p̄qescit et exudās flamma deficiētib⁹ nutrīmēt. paulatim emorit. M̄hi crede ait hiero. Nō est eius dē viri/ aureos nūmos pbare: vīna degustare: et p̄phetas intelligere. Nec possūm⁹ (vt idē testaf.) op̄pare/ comedere/ bibere ad saturitatē: veste pulla rubicūd̄ dis genis icedere: vīoz adherere p̄plexib⁹: et speculari tngētia. Nō em̄ humana mēs p̄r esse libera ad p̄tēplādū cœlestia q̄ desiderijs carnalib⁹ inbīat. Pura ē et sc̄ra sc̄ptura sacra: dō cū puritate cordis ē q̄rēda. Rect⁹ ḡ laura quā frācīsc⁹ petrarcha vīca i toto orbe fuisse testaf: nō lubricā adolescētula. s̄z figurā alicui⁹ p̄itatis rep̄sētat. Ell̄ coronā vīcoile desiḡt q̄ ip̄onit legitime certati. Aut sapientiā dñorat q̄ charo cord diligēda ē. eo q̄ ip̄a sola nos brōs efficiat. Qū itaq; tā dign⁹ vir i hūanis vita fugere: atq; oīa loca i q̄b⁹ br̄issima magdalena cōuersata fuit reuerēt lustraret. Tādē ad spelūcā illā deuotissimā in q̄ suā p̄egit p̄niaz declinavit. Ibisq; pauc⁹ dīebi i lachrymis ad duotōez p̄manēs ob̄sue p̄grinatōis memoriā trīgitāx p̄sus p̄ modū orōnis ornatissime edidit. Quos q̄dē ego ip̄e cū eādē spelūcā vīscarē ab exēplari i oratorio illīc app̄eso pene iā ob-

Frācīsc⁹ petrarch. inturiam patif.
h̄mōi p̄bositares d̄ industria q̄rūdā machinatas de q̄b⁹ intelligis illō hierony mi in ep̄la ad furiā q̄ ait. Maloz solatū ē bonos carpere. dū p̄cāntū mītūtū dīne purat culpā minūt delictoz: s̄z tū ignis stipule cito p̄qescit et exudās flamma deficiētib⁹ nutrīmēt. paulatim emorit. M̄hi crede ait hiero. Nō est eius dē viri/ aureos nūmos pbare: vīna degustare: et p̄phetas intelligere. Nec possūm⁹ (vt idē testaf.) op̄pare/ comedere/ bibere ad saturitatē: veste pulla rubicūd̄ dis genis icedere: vīoz adherere p̄plexib⁹: et speculari tngētia. Nō em̄ humana mēs p̄r esse libera ad p̄tēplādū cœlestia q̄ desiderijs carnalib⁹ inbīat. Pura ē et sc̄ra sc̄ptura sacra: dō cū puritate cordis ē q̄rēda. Rect⁹ ḡ laura quā frācīsc⁹ petrarcha vīca i toto orbe fuisse testaf: nō lubricā adolescētula. s̄z figurā alicui⁹ p̄itatis rep̄sētat. Ell̄ coronā vīcoile desiḡt q̄ ip̄onit legitime certati. Aut sapientiā dñorat q̄ charo cord diligēda ē. eo q̄ ip̄a sola nos brōs efficiat. Qū itaq; tā dign⁹ vir i hūanis vita fugere: atq; oīa loca i q̄b⁹ br̄issima magdalena cōuersata fuit reuerēt lustraret. Tādē ad spelūcā illā deuotissimā in q̄ suā p̄egit p̄niaz declinavit. Ibisq; pauc⁹ dīebi i lachrymis ad duotōez p̄manēs ob̄sue p̄grinatōis memoriā trīgitāx p̄sus p̄ modū orōnis ornatissime edidit. Quos q̄dē ego ip̄e cū eādē spelūcā vīscarē ab exēplari i oratorio illīc app̄eso pene iā ob-

Uterato vix trāscrsbere potus. Nā loc⁹ ille hūldus est valde: vt potē in rupe alio
etissima: in q̄ extnue sūt stillatia sara: q̄ hūditas mī ē corruptiōis. Hec sūt car
mia q̄ h̄ ifra sublugo: tā ob reuerētiā seraphice peccatrix: q̄ el⁹ q̄ edidit.

Dulcis amica dei lachrymis inflectere nr̄is.
Arg humiles attende p̄ces nostre q̄ saluti
Lōsule. Nāq̄ potes: nec em̄ tibi tangere frustra
Permīssum/gemītu: q̄ pedes p̄fundere sacros
Et nitidis siccare comis/ferre oscula plātis
Inq̄ caput dñi preciosos spargere odores
Nec tibi cōgressus primos a morte resurgens
Et voces audire suas t̄ mēbra videre
Immortale decus: lumen hablura p̄ emū
Nec qc̄ dedit etherel rex ch̄s olympi
Elderat ille cruci herentē: nec dira pauentē
Iudace formēta manus: turbeq̄ furentis
Jurgla: t̄ insultus equātes p̄bera līnguas
Sed mestā Intrepidaq̄ simul dīglītisq̄ cruentos
Tractantē clavos: implentē vulnera fletu.
Pectora tūdente: violētis candida pugnis.
Bellentē flauos manib⁹ sine mora capillos.
Elderat hec inquā: dū pectora fidā suor̄
Diffugerāt pellente metu: memor q̄ revisit
Te p̄lmā ante allos: tibi se prius obtulit vni
Te q̄z digressus terris: t̄ ad astra reuersus
Bis tria lustra: cibī nūq̄ mortalis egentē
Rupe sub hac aliis: tā longo in r̄e solis
Diuinis cōtentā epulis t̄ rore salubri
Hec domus antra tibi stillatib⁹ humida saxis
Horriblico tenebrosa situ: tecta aurea regū
Delictas oēs ac dīcta vicerat arua
Hinc inclusa libens longis vestita capillis
Veste carens alia ter denos passa decēbres
Diceris hic nō fracta gelu nec victa pauore
Nāq̄ fames: frigus: dñy q̄z sara cubile
Dulcia fecit amor spes q̄ galto pectorē fixa
Hic hoīm nō visa oculis stipata cateruis.
Angelis: seprēq̄ die subiecta p̄ horas
Celestes audire choros aterna canētes
Carmina: corporeo de carcere digna fuisti.
Hec de br̄issima ac scr̄issima Maria magda. dicta sūt vt peccatrix aīa exēplo
et⁹ ad recognitandū p̄tā sua mag⁹ ac mag⁹ excitef: atq̄ ad spē im̄petrādī fidu
ciā aniet. Nemo q̄ diffidat: null⁹ desperet: null⁹ deficiat: si aut cupiditate vice
aut libidinē i pulsus: aut errore decept⁹: aut vi coact⁹ ad ilūsticie viā lapsus est
Or teste Lactā. p̄t reduci ac liberari: si enī penitentia actoz t̄ ad meliora quers⁹
satissimatis deo. Hic Cassio. sup illō p̄s. Pro nshilo saluos facies illos: dt sīc.
Quid ei meruit latro vt sic padisuz velocit̄ irroiret: Quid publican⁹ q̄ repēte
dēplo absolut⁹ exiuit. Ille dedit p̄fessiōis subtū votū q̄ donauit t̄ p̄mitū. Et
Petr⁹ rauē. i ser. ait. Quis i seculo peccauit enormi⁹ paulo: q̄s i religiōe q̄ui⁹
petro: illi tñ p̄ pñiaz meruerit asseq̄ nō solū misteriū s̄z magisteriū scritas. Pro. Recognit
pterea paul⁹ apl⁹ Elderās occulta mysteria s̄i fatef se oīm debitorē dīcēs ad tlo sui ml
Ro. j.e. Grec⁹ t̄ barbar⁹ sapientib⁹ t̄ illi debi. sū. Siqdē alios q̄plimos p̄tōres rāda oīa
guissimos nouim⁹ p̄tute p̄prie recognitōis ac p̄studiis i optōis mores trāsisse tur.

De Renouatione

de pessimis: teste Léon papa: Ex ebilosis sobrios: ex crudelibus misericordes: ex rapacibus largos: ex incertis castos: ex iracundis placidos: ex tenaces liberales: ex loquibus taciturnos: ex timidis audaces: ex negligenter sollicitos: ex superbissimis clementissimos: ex ferocibus factos esse trahentes. Nam quis viles fecit carnalis occupantes. Nescimus quod speciosos spiritualiter factura grata: sit ergo deus benevolentia benignus: bene ut declineret prohibita: benignus ut faciat imperata. Et sic ait Petrus rauus. Multa sunt quod de iudicio dei homines ignorant: quod forte quod vos laudatis ille reprehendit: et quod vos reprehenditis ille laudabit. hinc Hiero. ad Thesiphontem verbicū epulae incipit. Presumptionē meā excusare conarer: ita inquit. Quis habet presumptionē nis spūs quod tam in alio nostro opere audaciā: ut cum sanctis homines de levibus etiam culpis videamus esse punitos: et nos quod videt in maioribus et plibet delinqutentes eternos in mensa dānarōe fore credam. Quācūz leue nūquod sit deū etiam in exiguo patēntere quod non tam ad gloriarē potest respicit: sed ad proprieatem patētū. Propterea quod homines non solū intēdēdū est quod sit quod iubet: sed quod sit ille qui iubet. Excludit habens loco vulgariter illa sua quā mibi suo iudicio religiosi: et quod sibi sapientes videntur dicere solent. Sufficit nobis ut non criminalia potest et malitia faciat: facili est enim omisso minorum delictorum. Quis dū ait sapientia occipit aitos: spiritualiter intelligenter: et pruetudine diuine legis ignorantem quod sepe potest offendit: quod nobis non videatur esse potest: et illuc poterat facere ubi nos opere impletos eratis offendit. Saul et Josaphat reges fuerunt populi Israel: et dum missio diaz his quod deus oderat postea ut dei offensas in opere pletatis incurrit. Ecce ratio Phinees filius quod leui gram dei humana cedeat et suorum partecipatio meruerit. Vides quoniam ab humana sensibili per naturam imperficiā discrepat diuina sua: ut nobis interdū celestis iudicis dispensationē nescientibus insuita videantur: quod per eum sciamus sustineat et recte facta probetur. Rursus ea quod nostro iudicio bona probetur apud deū plerūque reproba et in genere videntur. Quis hodie prius abrae ex exemplo: inoxium volens trucidare filium: humano iudicio non credere insanit. Ecce contra. Quis in tactu arce diuine imitatur oportet homini sua dāna ref. hec Hiero. Quia sua apte datur intelligi quod difficile sit ferre iudicium: et de statu salutis vnluscuiusque temere iudicare. Ideo quod se existimat stare videtur ne cadat quod presumptuosus ac superbis per os vestrum dicitur. Amē dico vobis: publicani et meretrices procedent vos in regno celorum. Propterea moral doctor Gregorius reddet nos cautos: ponit nobis mirabile exemplum de Stephano et paulo. Nam cum Stephanus: presentem te simo adiuuante paulo lapidaret: tunc Stephanus erat oīno bonus: et paulus videbat penitentem malum: et tunc in spectu dei paulus quod sic videbat malum erat Stephano non solum merito: sed etiam primo proponendum. Ideo Hiero scribēs ad furiā dei pugnitate fuit et da in epulae quod incipit. Observeras latus et supplicium depeccaris: ut sic. Non quoniam in chrysostomis initia sed finis peditatione damnatur. Hec Hiero. Itay Hieronymus. ad amicū egrotum in epistola isolatoria quod incipit. Quācūz certissime nouerim: ut sic. Sepe videmus sordidae nos ipropio venisse in cādore. Ferrūque situ obductū in antiquā facte splendescere. Evidemus autem argenteūque flāme disciplia purgari: et arbores truncatas cultu letissimo reuulsicere: amēnsque rugulis ornari. Evidemus in fecunditatē sterilita renocari et exhausto stipite extre radice et frumentum maximum comitari. hec Hiero. Chrysostomus in descriptione psalmi. pulcre ostendit quod lapsus iustorum est maxima spes peccatorum sic dicitur. Deinde enim missio humana generis pulchritudinē factus est in gesta sanctorum: et peccantium negligētia in meliorē comunitate: ut alios vulnera alijs prouideant sanitatem. Et iusti naufragii fiat peccator stabillor portus. Qui enim iustus peccasse legero et penitentissime non despabo de mea salute: et cum audito diabolū de celo cadentem: illi resumpta mihi fit occasio resurgendi. Propterea ei spiritualis non solū bene gesta sanctorum: sed et negligētias meritorum: non aut propter illos tantum: sed propter eos quod sicut passio obnoxia erat. hec Chrysostomus. Ex dictis potest per famosissima ac clarissima exempla quoniam virtutis sit semper ac proprias insigntates discutere ac veracitatem detestari per dolorem perditionis.